

Bruxelles, 1. veljače 2024.
(OR. en)

5998/24

Međuinstitucijski predmet:
2024/0028(COD)

POLCOM 35
COEST 87
AGRI 69
CODEC 225

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	1. veljače 2024.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2024) 50 final
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na ukrajinske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2024) 50 final.

Priloženo: COM(2024) 50 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 31.1.2024.
COM(2024) 50 final

2024/0028 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske
povlastice
koje se primjenjuju na ukrajinske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju
između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju
te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Ničim izazvan i neopravdan agresivni rat Rusije protiv Ukrajine koji traje od 24. veljače 2022. ima velik negativan utjecaj na sposobnost Ukrajine da trguje s ostatkom svijeta zbog ljudskih stradanja, nužnosti da se obrani zemlja, raseljavanja velikog broja stanovnika, uništenja proizvodnih kapaciteta i nedostupnosti znatnog dijela prijevoznih sredstava zbog ograničenja pristupa Crnom moru. Zbog tih teških okolnosti Europsko vijeće u svojim je zaključcima od 27. listopada 2023. i 15. prosinca 2023. istaknulo da će nastaviti pružati snažnu političku i gospodarsku potporu Ukrajini dokle god to bude potrebno. Usto, Ukrajina je od Unije zatražila da u najvećoj mogućoj mjeri ublaži uvjete kako bi mogla održati trgovinsku razmjenu sa svijetom i dodatno ojačati trgovinske odnose s Unijom. Mjere u tu svrhu uključuju pojednostavnjenje logistike na temelju Sporazuma Unije i Ukrajine o cestovnom prijevozu tereta¹ i primjenu koridora solidarnosti između EU-a i Ukrajine te povećanje stupnja liberalizacije tržišta Uredbom (EU) 2022/870 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2022.² i Uredbom (EU) 2023/1077 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2023.³ o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na ukrajinske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju. Uredba (EU) 2023/1077 stupila je na snagu 6. lipnja 2023. i bit će na snazi do 5. lipnja 2024. Pokazalo se da te mjere ukrajinskim proizvođačima pružaju fleksibilnost i sigurnost.

S obzirom na to da agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i dalje traje i da zbog toga postoji potreba za nastavkom gospodarske potpore Ukrajini te na to da je Ukrajini u lipnju 2022. dodijeljen status zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u, a u prosincu 2023. otvoreni su pregovori o pristupanju, Komisija predlaže Uredbu Europskog parlamenta i Vijeća o produljenju tih mjera liberalizacije trgovine, koja bi se trebala primjenjivati u razdoblju od jedne godine od datuma isteka postojećih mjera (tj. od 6. lipnja 2024.):

- privremena suspenzija svih nepodmirenih carina na temelju glave IV. Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Ukrajine (dalje u tekstu „Sporazum o pridruživanju”)⁴

¹ Vidjeti Odluku Vijeća (EU) 2022/1158 od 27. lipnja 2022. o potpisivanju, u ime Unije, i privremenoj primjeni Sporazuma između Europske unije i Ukrajine o cestovnom prijevozu tereta (SL L 179, 6.7.2022., str. 1.) i Odluku Vijeća (EU) 2022/2435 od 5. prosinca 2022. o sklapanju, u ime Europske unije, Sporazuma između Europske unije i Ukrajine o cestovnom prijevozu tereta (SL L 319, 13.12.2022., str. 5.) te Odluku br. 2/2023 Zajedničkog odbora osnovanog Sporazumom između Europske unije i Ukrajine o cestovnom prijevozu tereta od 16. ožujka 2023. o produljenju Sporazuma (SL L 123, 8.5.2023., str. 36.).

² Uredba (EU) 2022/870 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2022. o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na ukrajinske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane (SL L 152, 3.6.2022., str. 103.).

³ Uredba (EU) 2023/1077 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2023. o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na ukrajinske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane (SL L 144, 5.6.2023., str. 1.).

⁴ Sporazum o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane (SL L 161, 29.5.2014., str. 3.) stranke su

kojim se uspostavlja područje produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine (DCFTA). To se odnosi na dvije kategorije proizvoda:

- voće i povrće na koje se primjenjuje sustav ulaznih cijena,
 - poljoprivredne proizvode i prerađene poljoprivredne proizvode na koje se primjenjuje carinske kvote;
- privremena suspenzija primjene poglavlja V. i članka 24. zajedničkih pravila za uvoz (zaštitne mjere)⁵ u pogledu uvoza podrijetlom iz Ukrajine.

Te privremene i izvanredne mjere pomoći će da se postojeći trgovinski tokovi iz Ukrajine u Uniju očuvaju i kontinuirano podupiru. To je u skladu s jednim od glavnih ciljeva Sporazuma o pridruživanju, a to je uspostaviti uvjete za poboljšane gospodarske i trgovinske odnose kojima će se ostvariti postupna integracija Ukrajine u unutarnje tržište EU-a.

Mjere liberalizacije trgovine predviđene ovim prijedlogom uredbe poduzimaju se uz poštovanje obveze iz članka 2. Sporazuma o pridruživanju kojim se kao ključni elementi tog sporazuma utvrđuju promicanje poštovanja načela suverenosti i teritorijalne cjelovitosti, nepovredivosti granica te neovisnosti. Slično tome, same mjere liberalizacije trgovine bile bi uvjetovane poštovanjem istih osnovnih načela iz članka 2., uključujući ona da su poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda te poštovanje načela vladavine prava ključni elementi tog sporazuma.

Nadalje, mjerama liberalizacije trgovine u ovom prijedlogu nastoji se osigurati, u skladu s člankom 207. stavkom 1. UFEU-a, da se zajednička trgovinska politika Unije vodi u kontekstu načela i ciljeva vanjskog djelovanja Unije iz članka 21. UEU-a.

Prema prijedlogu zaštitni mehanizam primjenjivat će se na temelju redovitog praćenja koje omogućuje uvođenje svih potrebnih mjera. Zaštitni mehanizam uključuje i obvezu Komisije da poduzme mjere ako uvoz peradi, jaja i šećera premaši aritmetičku sredinu količina uvezenih 2022. i 2023.

• **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Te bi mjere liberalizacije trgovine bile u skladu s provedbom Sporazuma o pridruživanju, osobito s glavom IV., kojom se uspostavlja DCFTA i u kojoj se utvrđuje da stranke postupno uspostavljaju područje slobodne trgovine tijekom prijelaznog razdoblja od najviše 10 godina počevši od stupanja na snagu tog sporazuma.

Usto, Uredba (EU) 2023/1077 potvrdila je da je EU odlučan u tome da pomoću međunarodne trgovine ekonomski pomogne Ukrajini u kontekstu agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine. Produljenje mjera liberalizacije trgovine logičan je nastavak te politike s obzirom na to da se rat i gospodarski problemi u Ukrajini nastavljaju.

⁵ potpisale u dva dijela, u ožujku i lipnju 2014. Sporazum o pridruživanju u nekim se dijelovima privremeno primjenjuje od 1. studenog 2014. DCFTA se privremeno primjenjuje od 1. siječnja 2016., a u potpunosti je na snazi od 1. rujna 2017. nakon što su taj sporazum ratificirale sve države članice EU-a. Uredba (EU) 2015/478 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o zajedničkim pravilima za uvoz (SL L 83, 27.3.2015., str. 16.).

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Europska unija odlučno je osudila agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i poduzela dosad nezabilježene korake kako bi joj pomogla u ovoj izvanrednoj situaciji, od pružanja financijske pomoći, uključujući makrofinancijsku pomoć za hitne mjere i obnovu, preko isporuke vojne opreme i donošenja opsežnih sankcija protiv Rusije i Bjelarusu do jačanja suradnje u okviru Sporazuma o pridruživanju. Osim toga, Ukrajini je u lipnju 2022. dodijeljen status zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u, a pregovori o pristupanju otvoreni su u prosincu 2023. Predloženom bi se uredbom stoga ispunjavala obveza Unije iz članka 21. stavka 3. UFEU-a da osigura dosljednost među različitim područjima svojeg vanjskog djelovanja te s člankom 207. stavkom 1. UFEU-a, kojim se utvrđuje da se zajednička trgovinska politika mora voditi u kontekstu načela i ciljeva vanjskog djelovanja Unije.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravna je osnova prijedloga članak 207. stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

U skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (e) UFEU-a zajednička trgovinska politika definira se kao isključiva nadležnost Unije. Načelo supsidijarnosti stoga se ne primjenjuje.

- **Proporcionalnost**

Prijedlog je potreban kako bi se provela zajednička trgovinska politika i postigao cilj da se Ukrajini ekonomski pomogne u sadašnjoj teškoj situaciji, među ostalim u području trgovine s Unijom.

- **Odabir instrumenta**

Prijedlog je u skladu s člankom 207. stavkom 2. UFEU-a, kojim se predviđaju mjere zajedničke trgovinske politike.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo.

- **Savjetovanja s dionicima**

Nije primjenjivo.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Nije primjenjivo.

- **Procjena učinka**

Kako bi se mjere liberalizacije trgovine za Ukrajinu nastavile primjenjivati nakon prestanka važenja Uredbe (EU) 2023/1077 5. lipnja 2024., važno je da Uredba stupi na snagu 6. lipnja 2024. Zbog te nužnosti i njome uvjetovane žurnosti ovog prijedloga procjena učinka nije provedena. Međutim, odredbe o trgovini i pitanjima povezanim s trgovinom u Sporazumu o pridruživanju bile su predmet procjene učinka na održivost koju je 2007. naručila Glavna uprava za trgovinu i čiji su rezultati uzeti u obzir u pregovaračkom postupku

o DCFTA-u. Tom je studijom potvrđeno da bi provedba odredbi o trgovini i pitanjima povezanim s trgovinom imala povoljan gospodarski učinak na EU i Ukrajinu.

Usto, uvozni tokovi na temelju Uredbe (EU) 2023/1077 redovito se prate i prijavljuju. Praćenjem nisu utvrđeni dokazi *prima facie* o štetnim učincima na tržište Unije.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Mjerom se ne povećava regulatorno opterećenje poduzeća.

- **Temeljna prava**

Mjere bi bile u skladu s istim temeljnim načelima koja su ugrađena u Sporazum o pridruživanju između EU-a i Ukrajine. Točnije, u članku 2. Sporazuma o pridruživanju s Ukrajinom navedeno je da su poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda te poštovanje načela vladavine prava ključni elementi tog sporazuma.

Mjere liberalizacije trgovine također bi bile u skladu s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prema procjeni na temelju količine uvezenih proizvoda obuhvaćenih predloženom uredbom koja premašuje godišnju bescarinsku kvotu iz Ukrajine za 2021., Europska unija zabilježila bi godišnji gubitak carinskih prihoda od 33,4 milijuna EUR. Ukupni je procijenjeni iznos dakle 33,4 milijuna EUR⁶, što znači da će učinak na vlastita sredstva EU-a biti vrlo ograničen.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

O kretanjima bilateralne trgovinske razmjene između EU-a i Ukrajine izvješćuje se na posebnim internetskim stranicama Europske komisije. Učinak Uredbe redovito se prati svaka dva mjeseca, uzimajući u obzir informacije o izvozu, uvozu, cijenama na tržištu Unije i proizvodnji u Uniji proizvoda koji podliježu mjerama liberalizacije trgovine.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Nije primjenjivo.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

S obzirom na kriznu situaciju u Ukrajini, cilj je mjere povećati trgovinske tokove koji se odnose na sav uvoz iz Ukrajine suspenzijom svih nepodmirenih carina i uvoznih carina koje se primjenjuju na ukrajinske proizvode. Mjere liberalizacije trgovine odobrile bi se u obliku potpune suspenzije uvoznih carina za sve proizvode.

⁶ Procijenjeno prekoračenje carinskih kvota iznosi 44,5 milijuna EUR. Gubitak prihoda od tradicionalnih vlastitih sredstava iz ove Uredbe stoga se procjenjuje na 44,5 milijuna EUR (bruto iznos, uključujući troškove naplate) x 0,75 = 33,4 milijuna EUR za predmetno razdoblje.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske povlastice
koje se primjenjuju na ukrajinske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju
između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju
te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom¹,

budući da:

- (1) Sporazum o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane² („Sporazum o pridruživanju”), temelj je odnosa Unije i Ukrajine. U skladu s Odlukom Vijeća 2014/668/EU³ glava IV. Sporazuma o pridruživanju, koja se odnosi na trgovinu i pitanja povezana s trgovinom, privremeno se primjenjuje od 1. siječnja 2016., a stupila je na snagu 1. rujna 2017. nakon što su taj sporazum ratificirale sve države članice.
- (2) Sporazumom o pridruživanju izražava se želja stranaka Sporazuma o pridruživanju („stranke”) za ambicioznim i inovativnim jačanjem i širenjem odnosa te olakšavanjem i ostvarenjem postupne gospodarske integracije u skladu s pravima i obvezama koje proizlaze iz članstva stranaka u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji.
- (3) Člankom 25. Sporazuma o pridruživanju predviđa se postupno uspostavljanje područja slobodne trgovine između stranaka u skladu s člankom XXIV. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. („GATT iz 1994.”). U tu se svrhu člankom 29. Sporazuma o pridruživanju predviđaju postupno ukidanje carina u skladu s popisima iz Sporazuma o pridruživanju i mogućnost ubrzavanja i širenja takvog ukidanja.

¹ Stajalište Europskog parlamenta od dd.mm.2024. (još nije objavljeno u *Službenom listu*) i Odluka Vijeća ...

² SL L 161, 29.5.2014., str. 3.

³ Odluka Vijeća 2014/668/EU od 23. lipnja 2014. o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane, u pogledu glave III. (uz iznimku odredbi koje se odnose na postupanje prema državljanima trećih zemalja koji su zakonito zaposleni kao radnici na državnom području druge stranke) i glava IV., V., VI. i VII. Sporazuma, kao i povezanih priloga i protokola (SL L 278, 20.9.2014., str. 1.).

- (4) Ničim izazvan i neopravdan agresivni rat Rusije protiv Ukrajine koji traje od 24. veljače 2022. ima velik negativan utjecaj na sposobnost Ukrajine da trguje s ostatkom svijeta, kako zbog uništenja proizvodnih kapaciteta tako i zbog nedostupnosti znatnog dijela prijevoznih sredstava zbog, na primjer, ograničenog i neizvjesnog pristupa Crnome moru. U takvim iznimnim okolnostima i kako bi se ublažile štetne gospodarske posljedice agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, potrebno je ubrzati razvoj bližih gospodarskih odnosa Unije i Ukrajine kako bi se ukrajinskim vlastima i stanovništvu nastavila pružati potpora. Stoga je primjereno i potrebno nastaviti poticati trgovinske tokove i odobravati povlastice u obliku mjera liberalizacije trgovine za sve proizvode u skladu s ubrzanjem ukidanja carina na trgovinu između Unije i Ukrajine.
- (5) U skladu s člankom 21. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji Unija osigurava koherentnost među različitim područjima svojeg vanjskog djelovanja. Na temelju članka 207. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije zajednička trgovinska politika vodi se u kontekstu načela i ciljeva vanjskog djelovanja Unije.
- (6) Uredba (EU) 2023/1077 Europskog parlamenta i Vijeća⁴ prestat će važiti 5. lipnja 2024.
- (7) Privremene mjere liberalizacije trgovine utvrđene ovom Uredbom trebale bi imati sljedeći oblik: i. suspenzija primjene sustava ulaznih cijena na voće i povrće; ii. suspenzija carinskih kvota i uvoznih carina; i iii. suspenzija primjene poglavlja V. i članka 24. Uredbe (EU) 2015/478 Europskog parlamenta i Vijeća⁵. Tim će mjerama Unija zapravo privremeno pružiti odgovarajuću gospodarsku i financijsku potporu Ukrajini i pogođenim gospodarskim subjektima.
- (8) Kako bi se spriječile prijevare, povlaštene režime uspostavljene ovom Uredbom trebalo bi uvjetovati postupanjem Ukrajine u skladu sa svim relevantnim uvjetima za stjecanje povlastica iz Sporazuma o pridruživanju, među ostalim s pravilima o podrijetlu predmetnih proizvoda i postupcima koji se na njih odnose, te njezinim sudjelovanjem u bliskoj administrativnoj suradnji s Unijom, kako je uređeno Sporazumom o pridruživanju.
- (9) Povlaštene režime uspostavljene ovom Uredbom trebalo bi uvjetovati i suzdržavanjem Ukrajine od uvođenja novih carina ili davanja s istovrsnim učinkom i novih količinskih ograničenja ili mjera s istovrsnim učinkom i od povećanja postojećih razina carina ili davanja ili uvođenja bilo kakvih drugih ograničenja trgovine s Unijom, osim ako je to jasno opravdano u kontekstu agresivnog rata Rusije.
- (10) Povlaštene režime uspostavljene ovom Uredbom također bi trebalo uvjetovati time da Ukrajina trajno poštuje opća načela Sporazuma o pridruživanju. U tom smislu člankom 2. Sporazuma o pridruživanju utvrđeno je, među ostalim, da su poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda, promicanje poštovanja načela suverenosti i teritorijalne cjelovitosti, nepovredivosti granica i neovisnosti te suzbijanje širenja oružja za masovno uništenje, povezanih materijala i sredstava za

⁴ Uredba (EU) 2023/1077 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2023. o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na ukrajinske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane (SL L 144, 5.6.2023., str. 1.).

⁵ Uredba (EU) 2015/478 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o zajedničkim pravilima za uvoz (SL L 83, 27.3.2015., str. 16.).

njihovu upotrebu ključni elementi Sporazuma o pridruživanju. Nadalje, u članku 3. Sporazuma o pridruživanju navodi se da su vladavina prava, dobro upravljanje, borba protiv korupcije, borba protiv različitih oblika transnacionalnog organiziranog kriminala i terorizma, promicanje održivog razvoja i djelotvoran multilateralizam od središnjeg značenja za jačanje odnosa među strankama.

- (11) Podložno procjeni koju Komisija provodi u okviru redovitog praćenja učinka ove Uredbe, a koja se pokreće na temelju propisno obrazloženog zahtjeva države članice ili na inicijativu Komisije, potrebno je predvidjeti mogućnost poduzimanja svih potrebnih mjera za uvoz bilo kojeg proizvoda obuhvaćenog područjem primjene ove Uredbe koji štetno utječe na tržište istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda u Uniji ili jednoj ili više država članica. Stanje je osobito nesigurno na tržištima peradi, jaja i šećera te bi povećanje uvoza iz Ukrajine moglo naštetiti poljoprivrednim proizvođačima iz Unije. Primjereno je uvesti automatsku zaštitnu mjeru za jaja, perad i proizvode od šećera koja se aktivira ako količine uvezene u skladu s ovom Uredbom premašuju aritmetičku sredinu količina uvezenih 2022. i 2023.
- (12) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za privremenu suspenziju povlaštenih režima iz članka 1. stavka 1. ako uvjeti za stjecanje prava na te povlaštene režime više nisu ispunjeni i za uvođenje zaštitnih mjera u slučajevima kad uvoz na temelju ove Uredbe štetno utječe na tržište istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda u Uniji ili jednoj ili više država članica. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁶. Za donošenje privremenih zaštitnih mjera trebalo bi primijeniti savjetodavni postupak zbog učinka i prirode tih mjera te njihove sekvencijalne logike u odnosu na donošenje konačnih zaštitnih mjera.
- (13) Godišnje izvješće Komisije o provedbi područja produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine, koje je sastavni dio Sporazuma o pridruživanju, trebalo bi sadržavati detaljnu ocjenu provedbe mjera liberalizacije trgovine utvrđenih ovom Uredbom.
- (14) S obzirom na hitnost pitanja povezanih sa situacijom uzrokovanom agresivnim ratom Rusije protiv Ukrajine, smatra se primjerenim pozvati se na iznimku od roka od osam tjedana predviđenu u članku 4. Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, priloženog UEU-u, UFEU-u i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju.
- (15) S obzirom na prestanak važenja Uredbe (EU) 2023/1077 5. lipnja 2024. ova bi Uredba trebala stupiti na snagu 6. lipnja 2024.,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Mjere liberalizacije trgovine

1. Uvode se sljedeći povlašteni režimi:
 - (a) primjena sustava ulaznih cijena suspendira se za one proizvode na koje se primjenjuje kako je određeno u Prilogu I.-A Sporazumu o pridruživanju. Na uvoz tih proizvoda ne primjenjuju se carine;

⁶ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (b) suspendiraju se sve carinske kvote utvrđene na temelju Priloga I.-A Sporazumu i dopušta se bescarinski uvoz proizvoda obuhvaćenih tim kvotama iz Ukrajine u Uniju.
2. Primjena poglavlja V. i članka 24. Uredbe (EU) 2015/478 privremeno se suspendira za uvoz podrijetlom iz Ukrajine.

Članak 2.

Uvjeti za stjecanje prava na povlaštene režime

Povlašteni režimi iz članka 1. stavka 1. podliježu sljedećim uvjetima:

- (a) usklađenost s pravilima o podrijetlu proizvoda i postupcima koji se na njih odnose, kako je utvrđeno u Sporazumu o pridruživanju;
- (b) suzdržavanje Ukrajine od uvođenja novih carina ili davanja s istovrsnim učinkom i novih količinskih ograničenja ili mjera s istovrsnim učinkom za uvoz podrijetlom iz Unije ili od povećanja postojećih carina ili davanja ili uvođenja bilo kakvih drugih ograničenja, što uključuje i diskriminirajuće unutarnje administrativne mjere, osim ako je to jasno opravdano u kontekstu rata; i
- (c) poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda, poštovanje načela vladavine prava te ulaganje stalnih i ustrajnih napora za suzbijanje korupcije i nezakonitih aktivnosti u Ukrajini, kako je utvrđeno u člancima 2., 3. i 22. Sporazuma o pridruživanju.

Članak 3.

Privremena suspenzija

- 1. Ako Komisija ustanovi da postoji dovoljno dokaza da Ukrajina ne ispunjava uvjete utvrđene u članku 2., ona može, provedbenim aktom, u cijelosti ili djelomično suspendirati povlaštene režime iz članka 1. stavka 1. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 5. stavka 3.
- 2. Ako država članica zatraži da Komisija suspendira bilo koji povlašteni režim zbog toga što Ukrajina ne ispunjava uvjete utvrđene u članku 2. točki (b), Komisija u roku od četiri mjeseca od tog zahtjeva daje obrazloženo mišljenje o utemeljenosti tvrdnje da Ukrajina ne ispunjava uvjete. Ako Komisija zaključi da je tvrdnja utemeljena, ona pokreće postupak iz stavka 1. ovog članka.

Članak 4.

Zaštitne mjere

- 1. Ako se proizvod obuhvaćen člankom 1. stavkom 1. podrijetlom iz Ukrajine uvozi pod uvjetima koji štetno utječu na tržište istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda u Uniji ili jednoj ili više država članica, Komisija može provedbenim aktom uvesti bilo koju potrebnu mjeru. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 5. stavka 3.

Te se mjere mogu uvesti na onoliko dugo koliko je potrebno da se suzbiju štetni učinci na tržište istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda u Uniji ili jednoj ili više država članica.
- 2. Komisija redovito prati učinak ove Uredbe uzimajući u obzir informacije o izvozu, uvozu, cijenama na tržištu Unije ili tržištu jedne ili više država članica i proizvodnji

u Uniji proizvoda na koje se primjenjuju mjere liberalizacije trgovine na temelju članka 1. stavka 1. točke (b).

Komisija svaka dva mjeseca obavješćuje države članice o rezultatima redovitog praćenja, počevši od stupanja na snagu ove Uredbe.

3. Komisija provodi procjenu stanja na tržištu istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda u Uniji ili jednoj ili više država članica kako bi uvela mjere u skladu sa stavkom 1. Ta se procjena pokreće:

- (a) na temelju propisno obrazloženog zahtjeva države članice koji uključuje dostatne dokaze *prima facie*, razumno dostupne toj državi članici u skladu sa stavkom 4., o uvozu koji štetno utječe na tržište iz stavka 1.; ili
- (b) na vlastitu inicijativu, nakon što Komisiji postane očito da postoje dostatni dokazi *prima facie* o uvozu koji štetno utječe na tržište iz stavka 1.

Procjena iz prvog podstavka zaključuje se u roku od četiri mjeseca od njezina pokretanja.

4. U provedbi procjene na temelju stavka 3. Komisija uzima u obzir sva relevantna tržišna kretanja, uključujući učinak predmetnog uvoza na stanje na tržištu istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda u Uniji ili jednoj ili više država članica. Ta procjena uključuje čimbenike kao što su:

- (a) stopa i obujam povećanja uvoza, u apsolutnom i relativnom iznosu, predmetnog proizvoda iz Ukrajine;
- (b) učinak predmetnog uvoza na proizvodnju i cijene u Uniji ili jednoj ili više država članica, uzimajući u obzir kretanje uvoza iz drugih izvora.

Taj popis nije iscrpan i u obzir se mogu uzeti i drugi relevantni čimbenici.

5. U kritičnim okolnostima u kojima bi odgoda prouzročila štetu koju bi bilo teško popraviti, Komisija može provedbenim aktom privremeno uvesti sve potrebne mjere. Takve se mjere mogu uvesti samo na temelju propisno obrazloženog zahtjeva države članice u skladu sa stavkom 3. točkom (a) ovog članka i donose se u roku od 21 dana nakon primitka zahtjeva. Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 5. stavka 4. Privremena zaštitna mjera ne smije trajati dulje od 120 dana.

6. Ako Komisija na temelju rezultata procjene iz stavka 3. smatra da je tržište istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda u Uniji ili jednoj ili više država članica pogođeno štetnim utjecajem i namjerava uvesti konačnu mjeru u skladu sa stavkom 1., ona u *Službenom listu Europske unije* objavljuje obavijest o uvođenju tih mjera. Obavijest sadržava sažetak glavnih rezultata procjene i rok u kojem se zainteresirane strane mogu očitovati u pisanom obliku. Taj rok ne smije biti dulji od 10 dana od datuma objave te obavijesti.

7. Ako u razdoblju od 6. lipnja do 31. prosinca 2024. kumulativna količina jaja, peradi ili šećera uvezenih od 1. siječnja 2024. dosegne aritmetičku sredinu količine odgovarajućih uvezenih proizvoda zabilježene 2022. i 2023., Komisija u roku od 21 dana i nakon što obavijesti Odbor za zaštitne mjere osnovan člankom 3. stavkom 1. Uredbe (EU) 2015/478:

- (a) za taj proizvod ponovno uvodi odgovarajuću carinsku kvotu suspendiranu člankom 1. stavkom 1. točkom (b), do 31. prosinca 2024.; i

- (b) od 1. siječnja 2025. uvodi carinsku kvotu jednaku pet dvanaestina te aritmetičke sredine ili odgovarajuću carinsku kvotu suspendiranu člankom 1. stavkom 1. točkom (b), ovisno o tome što je veće.

Ako u razdoblju od 1. siječnja do 5. lipnja 2025. kumulativna količina uvezenih jaja, peradi ili šećera za razdoblje od 1. siječnja 2025. dosegne pet dvanaestina aritmetičke sredine količine odgovarajućih uvezenih proizvoda zabilježene 2022. i 2023., Komisija u roku od 21 dana i nakon što obavijesti Odbor za zaštitne mjere za taj proizvod ponovno uvodi odgovarajuću carinsku kvotu suspendiranu člankom 1. stavkom 1. točkom (b).

Za potrebe ovog stavka izrazi jaja, perad i šećer odnose se na sve proizvode obuhvaćene carinskim kvotama iz Dodatka Prilogu I.-A Sporazumu o pridruživanju za jaja i albumine, meso peradi i proizvode od mesa peradi te šećere, a aritmetička sredina izračunava se tako da se zbroj količine proizvoda uvezenih 2022. i 2023. podijeli s dva.

8. Ako Komisija uvede mjeru u skladu sa stavkom 1., 5. ili 7. kojom se ponovno uvodi carinska kvota suspendirana člankom 1. stavkom 1. točkom (b), količina uvezena tijekom kalendarske godine u kojoj Komisija uvede tu mjeru uzima se u obzir pri upravljanju tom carinskom kvotom.

Članak 5.

Postupak odbora

1. Komisiji u pogledu članka 3. stavka 1. ove Uredbe pomaže Odbor za carinski zakonik osnovan člankom 285. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁷. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Komisiji u pogledu članka 4. stavka 1. ove Uredbe pomaže Odbor za zaštitne mjere osnovan člankom 3. stavkom 1. Uredbe (EU) 2015/478 Europskog parlamenta i Vijeća. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.
4. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 6.

Ocjena provedbe autonomnih trgovinskih mjera

Godišnje izvješće Komisije o provedbi detaljnog i sveobuhvatnog područja slobodne trgovine sadržava detaljnu ocjenu provedbe mjera liberalizacije trgovine propisanih ovom Uredbom i uključuje, u mjeri u kojoj je to primjereno, procjenu društvenog učinka tih mjera u Ukrajini i u Uniji. Podaci o uvozu proizvoda iz članka 1. stavka 1. točke (b) objavljuju se na internetskim stranicama Komisije te se ažuriraju jedanput mjesečno.

Članak 7.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu 6. lipnja 2024.

Ova Uredba primjenjuje se do 5. lipnja 2025.

⁷ Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik

**ZAKONODAVNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJ ZA PRIJEDLOGE S UČINKOM NA
PRORAČUN OGRANIČENIM ISKLJUČIVO NA PRIHODOVNU STRANU**

1. NASLOV PRIJEDLOGA:

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o privremenoj liberalizaciji trgovine kojom se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na ukrajinske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane

2. PRORAČUNSKKE LINIJE:

Poglavlje 12., članak 120.

Iznos predviđen u proračunu za 2024.: **24 620 400 000 EUR**

3. FINACIJSKI UČINAK

☐ Prijedlog nema financijski učinak

☒ Prijedlog nema financijski učinak na rashode, ali ima sljedeći financijski učinak na prihode:

Proračunska linija	Prihod	Razdoblje: dio 2024. – dio 2025.* (u milijunima EUR, do jednog decimalnog mjesta)
Članak 120. poglavlje 12. ⁸	<i>Učinak na vlastita sredstva</i>	33,4
Ukupno		

*Jednogodišnje razdoblje od stupanja na snagu Uredbe

Izračuni se temelje na količinama proizvoda obuhvaćenih predloženom uredbom uvezenih u 2021. koje premašuju godišnju bescarinsku kvotu (tj. 40 carinskih kvota).

Na temelju tih izračuna gubitak prihoda od tradicionalnih vlastitih sredstava iz predložene uredbe procjenjuje se na 44,5 milijuna EUR (bruto iznos, uključujući troškove naplate) $\times 0,75 = 33,4$ milijuna EUR za predmetno razdoblje.

⁸ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine na poljoprivredne proizvode, pristojbe na šećer, carinske pristojbe) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 25 % na ime troškova naplate.

4. MJERE ZA SPRJEČAVANJE PRIJEVARA

Kako bi se spriječile prijevare, pravo na trgovinske mjere utvrđene predloženom Uredbom trebalo bi uvjetovati postupanjem Ukrajine u skladu sa svim relevantnim uvjetima za stjecanje povlastica iz Sporazuma o pridruživanju, među ostalim s pravilima o podrijetlu predmetnih proizvoda i postupcima koji se na njih odnose, te o njezinu sudjelovanju u bliskoj administrativnoj suradnji s Unijom, kako je uređeno Sporazumom o pridruživanju.